

Sygn. akt IX Ca 1011/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mirosław Wieczorkiewicz (spr.)
Sędziowie:	SO Krystyna Skiepmo SO Bożena Charukiewicz
Protokolant:	prac. sądowy Izabela Ważyńska

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2019 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

przeciwko J. K.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 30 kwietnia 2018 r., sygn. akt I C 4863/17,

oddala apelację.

Krystyna Skiepmo Mirosław Wieczorkiewicz Bożena Charukiewicz

Sygn. akt IX Ca 1011/18

UZASADNIENIE

Powódka wniosła o zasądzenie od pozwanej kwoty 10.340,-zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie i kosztami procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powódka podała, że kwota dochodzona pozwem stanowi równowartość nieuiszczonego przez stronę pozwaną czynszu za najem samochodu w okresie od lipca 2016r. do lutego 2017r.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powódki kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwana wskazała, że umowa najmu została wypowiedziana w dniu 17 czerwca 2016r. Następnie pojazd był użytkowany przez członka zarządu powódki, dlatego powództwo jej zdaniem zasługiwało na oddalenie w całości.

Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2018r. Sąd Rejonowy w Olsztynie oddalił powództwo oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 3.617,-zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że:

- udziałowcami w powodowej spółce jest S. K. (6 udziałów), K. K. (1) (101 udziałów) oraz B. K. (żona K. K. (1)), która ma 3 udziały w spółce,
- powódka jest leasingobiorcą pojazdu marki M., model (...) rok produkcji 2015, nr rej. (...),
- do stycznia 2017r. zarząd spółki był dwuosobowy, każdy członek zarządu mógł reprezentować spółkę samodzielnie. Funkcję prezesa zarządu pełnił K. K. (1), zaś funkcję członka zarządu S. K.,
- wyboru pojazdu marki M. model (...) dokonał S. K.. Zawarł w imieniu spółki umowę leasingu finansującego zakup tegoż pojazdu,
- K. K. (1) przygotował umowę najmu samochodu marki M. (...) nr rej. (...) pomiędzy powodową spółką, jako wynajmującym, a pozwaną, jako najemcą,
- pozwana wówczas była narzeczoną, a obecnie jest żoną S. K.,
- pozwana nie brała udziału w negocjacjach warunków umowy najmu, gotowa umowa została jej przywieziona przez S. K. do domu celem podpisania, a następnie zawieszona do firmy,
- w dniu 17 czerwca 2016r. S. K. złożył pozwanej oświadczenie o rozwiązaniu umowy najmu pojazdu marki M. (...) o nr rej. (...) M w trybie natychmiastowym. Pozwana przystała na takie rozwiązanie kontraktu,
- strony w treści porozumienia oświadczyły, że zrzekają się wszelkich roszczeń wynikających z wcześniejszego rozwiązania umowy. Został podpisany protokół zdawczo - odbiorczy, który stwierdzał przekazanie pojazdu marki M. (...) członkowi zarządu powódki S. K.,
- pojazd nadal pozostawał do dyspozycji rodziny K.. Pojazdem jeździł zarówno S. K., jak i pozwana (od 18 czerwca 2016r, była już żoną tego członka zarządu powodowej spółki),
- S. K. odbywał pojazdem M. wyjazdy służbowe, ale także pozwana korzystała ze spornego pojazdu, była również dwa razy na jego przeglądach technicznych,
- S. K. podjął starania u finansującego pojazd M. o zawarcie z nim, jako osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą umowy leasingu tego pojazdu,
- w dniu 31 stycznia 2017r. powódka złożyła pozwanej drugie oświadczenie o wypowiedzeniu umowy najmu pojazdu marki M. (...) z powodu nieuiszczenia czynszu od lipca 2016r. do stycznia 2017r.,
- w korespondencji mailowej z dnia 9 lutego 2017 roku pozwana poinformowała K. K. (1) o rozwiązaniu umowy najmu pojazdu z dniem 17 czerwca 2016 roku,
- od grudnia 2016 roku S. K. i K. K. (1) pozostają w zaostrzającym się konflikcie w kwestii prawa do majątku powodowej Spółki,
- w dniu 15 stycznia 2017 roku odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników powodowej Spółki, które podjęło uchwałę głosami K. K. (1) i B. K. o odwołaniu z dniem 16 stycznia 2017r. z zarządu S. K. i powołanie zarządu jednoosobowego w składzie (...), jako prezes zarządu,
- w korespondencji mailowej z dnia 17 lutego 2017r. K. K. (1) wezwał S. K. do zwrotu m.in. samochodu marki M.,
- pojazd został odebrany w dniu 15 marca 2017 roku. Wówczas korzystał z niego S. K.,

- wobec S. K. wpłynął akt oskarżenia w sprawie działania na szkodę powodowej spółki i wyrządzenie jest znacznej szkody majątkowej o łącznej wartości 504.848,-zł (w trakcie postępowania apelacyjnego pełnomocnicy stron potwierdzili, że zapadł prawomocny wyrok uniewinniający).

Mając to na uwadze Sąd Rejonowy wskazał, że S. K. działając w imieniu i na rzecz powodowej spółki skutecznie rozwiązał umowę najmu pojazdu marki M. (...) łączącą spółkę i pozwaną. W chwili składania oświadczenia woli w dniu 17 czerwca 2016r. był bowiem umocowany - jako jej członek zarządu - do jednostronnego reprezentowania spółki. Wówczas w spółce funkcjonował zarząd dwu osobowy i każdy członek zarządu był umocowany do reprezentowania spółki samodzielnie.

W tych warunkach Sąd I instancji uznał, że umowa najmu została rozwiązana w dniu 17 czerwca 2016r.

Sąd Rejonowy nie uwzględnił również żądania w zakresie bezumownego korzystania z samochodu, ponieważ powód - reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika - dokonał tylko ustnej zmiany podstawy faktycznej żądania, czyli z naruszeniem art. 193 § 2¹ kpc.

W tym zakresie Sąd I instancji podał, że w tym okresie pozwana korzystała z niego na zasadzie użyczenia od posiadacza samoistnego, którym był ówczesny członek zarządu S. K.. Wówczas była żoną S. K..

Z podanych względów, Sąd Rejonowy oddalił powództwo, a o kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 kpc.

Apelację od powyższego wyroku złożyła powódka, zaskarżając rozstrzygnięcie Sądu I instancji w całości.

Powódka zarzuciła zaskarżonemu rozstrzygnięciu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na nieprawidłowym ustaleniu, że wyboru pojazdu dokonał S. K., podczas gdy z zeznań świadków zgodnie wynika, że wybierał samochód według wymagań i gustu żony - pozwanej i to ostatecznie ona decydowała o modelu auta, albowiem auto było kupione z przeznaczeniem dla niej,
2. pominięciu przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy okoliczności mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, tj.: faktu, iż dla samochodu marki M. (...) nigdy nie była prowadzona książka pojazdu „Ewidencja przebiegu”, która jest wymagana w razie wykorzystywania samochodu na cele służbowe, tymczasem książka taka nie była prowadzona, a tym samym samochód nie mógł być używany przez S. K. do celów służbowych,
3. nieprawidłowym ustaleniu, że pozwana dysponowała samochodem służbowym do połowy kwietnia 2016r., a tym samym nie była zainteresowana najmem pojazdu, podczas gdy z okoliczności sprawy oraz zeznań samej pozwanej wynika, że już w lutym 2016r. mogła wiedzieć o tym, że nie powróci do poprzedniej pracy, z racji potrzeby zmiany terenu jej działania, który do czasu urlopu macierzyńskiego obejmował rejon (...), którym nie była ona już zainteresowana po narodzinach dziecka,
4. art. 233 § 1 kpc poprzez dokonanie dowolnej w miejsce swobodnej oceny dowodów, a także brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, polegające na:
 - a. całkowitym pominięciu zeznań świadków:
 - J. M. w zakresie, w jakim zeznawał, że S. K. wybierał zakup samochodu dla swojej żony - pozwanej J. K. oraz że w okresie od lutego 2016r. do marca 2017r. samochodem marki M., na co dzień poruszała się wyłącznie pozwana, zaś S. K. jeździł innym autem, także codziennie, do pracy,
 - B. P. w zakresie zeznań dotyczących poruszania się przez pozwaną samochodem marki M. (...), zaś przez S. K. zupełnie innym pojazdem,

- J. K. w zakresie, w jakim zeznała, że to ona decydowała, jakim samochodem jeździ, a tym samym nie sposób uznać, że była posiadaczem zależnym, a zatem pozostawała najemcą,

b. niezgodnym z zasadami logiki i doświadczenia życiowego uznaniem, że S. K. dokonał w dniu 17 czerwca 2016r. skutecznego wypowiedzenia umowy najmu samochodu, podczas gdy z okoliczności przedmiotowej sprawy wynika, że najem nadal trwał, samochodem poruszała się wyłącznie pozwana, zaś dokumenty dotyczące wypowiedzenia nigdy nie trafiły do powodowej Spółki, a sama pozwana mimo kilku próśb nie przesyłała Spółce tychże dokumentów na etapie przedsądowym,

c. niezgodnym z zasadami logiki i doświadczenia życiowego daniu wiary zeznaniom S. K., który nie dość, że pozostaje w głębokim konflikcie z powodką, to jeszcze jest zainteresowany rozstrzygnięciem niniejszej sprawy na korzyść pozwanej (żony), a nadto wbrew temu, że jego zeznania pozostawały niespójne i nielogiczne, zwłaszcza w zakresie dotyczącym dbania o interesy skarbowo - finansowe spółki,

5. art. 209 ksh w związku z art. 58 § 1 i § 2 kc poprzez jego niewłaściwe niezastosowanie i uznanie, że czynność prawna dokonana przez S. K. polegająca na zawarciu z pozwaną porozumienia rozwiązującego umowę najmu była ważna, podczas gdy z okoliczności sprawy wynika, że czynność ta została dokonana przez niego mimo istniejącego konfliktu interesów oraz była niezgodna z zasadami współżycia społecznego.

Mając powyższe na uwadze, powód wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 10.340,-zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie,
2. zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Kontrola instancyjna doprowadziła Sąd II instancji do przekonania, że ustalenia faktyczne i przyjęte rozstrzygnięcie prawne dokonane przez Sąd Rejonowy jest prawidłowe i odpowiada prawu. Wskazane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ustalenia i wywody zostały przeprowadzone na podstawie poprawnej analizy dowodów oraz podanej tam podstawy prawnej, których ocena nie wykazała błędów natury faktycznej, czy logicznej, jak również jurydycznej. Sąd I instancji wskazał, jakie fakty uznał za potrzebne do ukierunkowanego we wniosku i żądanego rozstrzygnięcia oraz na jakich przesłankach oparł swoją decyzję.

W konsekwencji ustalenia te i oceny Sąd Okręgowy przyjmuje za własne, zwracając uwagę, że nie ma wobec tego potrzeby procesowej przeprowadzania na nowo w uzasadnieniu tego orzeczenia oceny każdego ze wskazanych wywodów, a wystarczy odnieść się do tych ustaleń i ocen, które zostały zakwestionowane w apelacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 1998r., III CKN 792/98 OSNC 1999 nr 4, poz. 83, z dnia 23 lipca 2015r., I CSK 654/14, Legalis nr 1325762, z dnia 11 maja 2016r., z dnia 26 stycznia 2017r., I CSK 54/16, Legalis nr 1591680, z dnia 15 lutego 2018r., I CSK 215/17, Legalis nr 1768192 i z dnia 4 grudnia 2018r., IV CSK 213/18, Legalis nr 1852711 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2017r., I CSK 93/17, Legalis nr 1611995, z 10 października 1998r., III CKN 650/98, Legalis nr 362243, wyrok Sądu Najwyższego z 9 lutego 2012 r., III CSK 179/11, Lex nr 1165079 i z dnia 31 stycznia 2018r., I CSK 222/17, Legalis nr 1754802).

W pierwszej kolejności wskazać należy, że - wbrew twierdzeniom apelacji - S. K. skutecznie wypowiedział pozwanej umowę najmu pojazdu M. (...) zawartą w dniu 5 lutego 2016r.

Bezspornie S. K. (obecny mąż pozwanej) do stycznia 2017r. był członkiem zarządu powodowej spółki i mógł ją samodzielnie reprezentować (składać w jej imieniu oświadczenia woli).

Wobec tego Sąd I instancji słusznie przyjął, że do skutecznego zawarcia umowy najmu z dnia 5 lutego 2016r., jak i do skutecznego złożenia w dniu 17 czerwca 2016r. oświadczenia o wypowiedzeniu przedmiotowego stosunku prawnego, nie była potrzebna aprobatą drugiego członka zarządu i prezesa spółki K. K. (1).

W celu zakwestionowania skuteczności powyższych czynności, skarżący powołał się na art. 209 ksh.

Zgodnie z treścią tego przepisu, w przypadku sprzeczności interesów spółki z interesami członka zarządu, jego współmałżonka, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia oraz osób, z którymi jest powiązany osobiście, członek zarządu powinien ujawnić sprzeczność interesów i wstrzymać się od udziału w rozstrzyganiu takich spraw oraz może żądać zaznaczenia tego w protokole.

Sposób sformułowania przedstawionej regulacji prowadzi do jednoznacznego wniosku, że czynność dokonana z naruszeniem nakazu wynikającego z art. 209 ksh jest ważna i wiąże spółkę.

Ustawodawca w istocie wyraża wobec członków zarządu sugestię (zalecenie) określonego zachowania - wstrzymania się od rozstrzygania danej sprawy (bądź dokonania określonej czynności prawnej). Jednocześnie nie wprowadza sankcji na wypadek niezastosowania się do tej normy (nieważności czy bezskuteczności czynności prawnej).

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 stycznia 2002r. wyjaśnił, że umowa zawarta przez członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z naruszeniem nakazu określonego w art. 202 kh (art. 209 ksh) nie jest nieważna. Niemniej członek zarządu naraża się na ewentualną odpowiedzialność w trybie art. 293 § 1 ksh (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002r., IV CKN 1903/00, Legalis nr 53838).

Poza tym skarżąca nie dostrzega, że takie działanie nie było w powodowej spółce niczym nadzwyczajnym.

Z ustaleń Sądu Rejonowego wynika bowiem, że wynajęcie leasingowanego pojazdu pozwalało na zwrot podatku VAT od całej raty leasingu. Z tego też względu, pojazdy były wynajmowane pracownikom spółki i członkom rodziny K..

Umowy leasingu w imieniu spółki podpisywał z reguły K. K. (1), który nie widział wówczas potrzeby powstrzymania się od dokonania tych czynności ze względu na treść omawianego przepisu.

K. K. (1) przesłuchany w charakterze świadka przyznał zresztą, że jego żona wynajmowała od powodowej spółki samochód marki A. (k. 237).

Z tego też względu, Sąd Okręgowy nie uwzględnił zarzutu naruszenia art. 209 ksh w zw. z art. 58 § 1 i 2 kc.

Co do zarzutu naruszenia przez Sąd Rejonowy zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 § 1 kpc wskazać należy, że do skutecznego postawienia tego zarzutu skarżący obowiązany jest wykazać, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Dopóki więc skarżący nie wykáže istotnych błędów logicznego rozumowania, sprzeczności oceny z doświadczeniem życiowym, braku wszechstronności czy też bezzasadnego pominięcia dowodów, które prowadzą do wniosków odmiennych, dopóty nie można uznać, że sąd naruszył art. 233 § 1 kpc Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 23 marca 1999r., III CZP 59/98 (OSNC 1999, nr 7-8, poz. 124) podkreślił, że same nawet bardzo poważne wątpliwości, co do trafności oceny dokonanej przez Sąd pierwszej instancji, jeśli tylko nie wykroczyła ona poza granice określone w art. 233 § 1 kpc nie powinny stwarzać podstawy do zajęcia przez Sąd drugiej instancji odmiennego stanowiska.

Należy w tym miejscu podkreślić, że strona, która chce podważyć swobodną ocenę dowodów nie może ograniczyć się do przedstawienia własnej oceny nawet, jeśli jest ona przekonywająca.

Zdaniem Sądu II instancji, zeznania świadków: J. M., B. P., S. K. i pozwanej J. K., zostały ocenione przez Sąd I instancji w prawidłowy sposób.

Świadek J. M. zeznał, że nie jest w stanie jednoznacznie stwierdzić, czy pozwana przez cały okres od lutego 2016r. do marca 2017 r. użytkowała pojazd M. (...). Ostatni raz widział pozwaną w tym samochodzie, na przełomie stycznia i lutego 2017 r. (k. 167).

Świadek B. P. wskazała natomiast, że widziała jak pozwana kilka razy przyjechała do siedziby spółki pojazdem M. (...) (k. 171). Nie była jednak w stanie określić, w jakim okresie to zaobserwowała.

Z kolei zeznania S. i pozwanej, w kwestii użytkowania samochodu M. (...) są zbieżne.

Otóż S. K. wskazał, że jego żona czasem korzystała z tego pojazdu, ponieważ nie miała żadnego zakazu w tym zakresie (k. 120). Pozwana również zeznała, że z pojazdu M. (...) korzystała sporadycznie - raz w tygodniu bądź rzadziej (k. 242).

Korzystanie przez pozwaną z pojazdu spółki po 17 czerwca 2016 r. (data wypowiedzenia umowy najmu), nie było zresztą negowane przez pozwaną.

Jednak jak wynika z zeznań pozwanej i jej męża, użytkowanie przez nią tego pojazdu miało charakter sporadyczny, a sama pozwana prawo do korzystania z samochodu wywodziła z uprawnienia swego męża.

Powyższe nie wyklucza się z zeznaniami J. M., który po prostu sporadycznie widywał pozwaną w pojeździe M. (...).

S. K. po wypowiedzeniu umowy najmu w dniu 17 czerwca 2016 r. - jako ówczesny członek zarządu powodowej spółki - używał M. (...), jako pojazdu służbowego, do czego miał prawo.

W takiej sytuacji, korzystanie z tego auta przez pozwaną, nie było niczym nadzwyczajnym.

Przyjąć bowiem należy, że po prostu S. K. zezwolił swojej żonie na korzystanie z swego pojazdu służbowego, za który uważał M. (...).

Warto przy tym zauważyć, że przedmiotowy pojazd został odebrany właśnie S. K., gdy ten odbierał dziecko ze żłobka (k. 120). Sam K. K. (1) przyznał, że to brat przyjeżdżał M. do siedziby spółki na wymianę kół (k. 238).

Zatem teza o wyłącznym korzystaniu z M. (...) przez J. K., jest zupełnie nietrafna.

W tym miejscu Sąd II instancji pragnie wyjaśnić, że kwestie poruszone przy zarzucie błędu w ustaleniach faktycznych, nie mają żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Istota rozpoznawanego przypadku sprowadza się bowiem do stwierdzenia, czy wypowiedzenie umowy najmu pojazdu M. (...) przez S. K. było skuteczne.

Zatem całkowicie nieistotną jest kwestia, czy wyboru tego pojazdu dokonał S. K., czy też pozwana.

Brak prowadzenia książeczki dotyczącej ewidencji przebiegu pojazdu M. (...), nie może sam w sobie świadczyć o braku wykorzystywania tego auta do celów służbowych przez S. K..

Z zeznań pozwanej faktycznie wynika, że w lutym 2016r. nie wiedziała, czy wróci do pracy i będzie mogła korzystać z służbowego pojazdu marki F. (k. 240)

Jednakże nie wiadomo, z jakiego powodu powyższy fragment zeznań strony pozwanej, miałby mieć znaczenie dla niniejszej sprawy.

Skoro pozwana nie była pewna tego, że będzie mogła korzystać z służbowego auta, to po prostu zdecydowała się na wynajem auta od powodowej spółki (umowa została zawarta w dniu 5 lutego 2016r.).

W tym miejscu wskazać należy, że - wobec niespełnienia warunków formalnych przez zawodowego pełnomocnika powódki - Sąd II instancji nie mógł zająć się zbadaniem roszczenia pozwu pod kątem odszkodowania z tytułu bezumownego korzystania przez pozwaną z pojazdu M. (...).

Pełnomocnik powódki - na rozprawie przeprowadzonej w dniu 23 kwietnia 2018r. - wskazał do protokołu, że w przypadku przyjęcia skutecznego wypowiedzenia umowy najmu, to pozwana wyłącznie korzystała z pojazdu M. (...), dlatego powódka domaga się odszkodowania z tytułu bezumownego korzystania z tego samochodu (k. 244).

Zgodnie z treścią art. 193 § 2¹ kpc, zmiana powództwa może być dokonana jedynie w piśmie procesowym, za wyjątkiem spraw o roszczenia alimentacyjne.

Wyjaśnić bowiem należy, że powództwo identyfikowanie jest przez żądanie i jego podstawę faktyczną. Zmiana powództwa może polegać na przekształceniu oby tych elementów składowych bądź jednego z nich. Może zatem wyrażać się w zmianie ilościowej, polegającej na rozszerzeniu albo ograniczeniu pierwotnego żądania - jego przedmiotu albo rodzaju żądanej ochrony prawnej - lub polegać na przekształceniu podstawy faktycznej powództwa.

Pismo procesowe rozszerzające powództwo winno zostać złożone do Sądu z odpowiednią ilością odpisów i to rzeczą sądu jest doręczenie takiego pisma stronie przeciwnej. Wynika to z treści art. 193 § 2¹ kpc stanowiącego, że z wyjątkiem spraw o roszczenia alimentacyjne zmiana powództwa może być dokonana jedynie w piśmie procesowym, a przepis art. 187 kpc stosuje się odpowiednio. Przepis art. 187 kpc dotyczy warunków formalnych pozwu. Innymi słowy pismo rozszerzające powództwo winno odpowiadać warunkom pozwu, w tym także, co do koniecznej ilości odpisów, dla doręczenia ich przez sąd stronie przeciwnej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Kielcach z dnia 16 grudnia 2015r., I ACa 608/15, Lex nr 1963835).

Zachowanie tego wymogu formalnego jest konieczne nawet wtedy, gdy powód występuje z nowym roszczeniem na rozprawie w obecności strony pozwanej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 sierpnia 2013r., I ACa 377/13, Lex nr 1384382).

Zawodowy pełnomocnik powodowej spółki, dokonał zmiany podstawy faktycznej pozwu ustnie do protokołu rozprawy, dlatego to żądanie nie mogło zostać rozpoznane w postępowaniu odwoławczym.

Na marginesie należy wskazać, że strona powodowa nie przeprowadziła żadnego dowodu w zakresie wykazania przesłanek do uwzględnienia żądania w zakresie bezumownego korzystania ze spornego pojazdu.

Wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości o jakim mowa w powyższych przepisach nie jest natomiast wynagrodzeniem za świadczone usługi. Pomiedzy właścicielem nieruchomości a jej posiadaczem nie istnieje jakikolwiek stosunek umowny, a tym bardziej o charakterze wzajemnym, w którym odpowiednikiem świadczenia jednej strony byłoby świadczenie strony drugiej i który charakteryzowałby się ekwiwalentnością świadczeń. Roszczenia przewidziane w art. 224 i art. 225 kc nazywane są roszczeniami uzupełniającymi, uzupełniają bowiem roszczenie windykacyjne w tym sensie, że tylko razem z roszczeniami uzupełniającymi może ono zrównoważyć stratę spowodowaną utratą władztwa nad rzeczą. W wyroku z dnia 4 VII 2012 r. (I CSK 669/11, OSNC 2013/3/38), Sąd Najwyższy przyjął nawet, że natura roszczenia wynikającego z art. 224 i art. 225 kc - ewentualnie w zw. z art. 230 kc - tzw. roszczenia uzupełniającego o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z cudzej nieruchomości, jest przybliżona do roszczenia o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia. Nie wątpliwie roszczenie o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości nie stanowi świadczenia o charakterze odszkodowawczym, nie jest uzależnione od wykazania przez uprawnionego poniesienia szkody i zawinięcia sprawcy.

Należy się za sam fakt posiadania w złej wierze, bez żadnego tytułu prawnego do cudzej rzeczy. Istotą wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z rzeczy jest przyznanie właścicielowi rekompensaty za brak możliwości dysponowania rzeczą.

Zaś o wysokości tego rodzaju wynagrodzenia nie decyduje wysokość rzeczywistych strat właściciela i rzeczywistych korzyści odniesionych przez posiadacza. Decyduje bowiem obiektywne kryterium, jakim jest układ odpowiednich cen rynkowych - stawek za korzystanie z rzeczy tego rodzaju (por. uchwała składu 7 sędziów SN z dnia 10 lipca 1984r., stanowiąca zasadę prawną - III CZP 20/84, OSNC 1984/12/209). Z uwagi właśnie na taki charakter oraz sposób ustalenia wysokości wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z cudzej rzeczy, nie sposób jest przyjąć, że stanowi ono wynagrodzenie za świadczoną usługę.

A biorąc pod uwagę przytoczone przez stronę powodową okoliczności w pozwie i w trakcie postępowania powódka dochodziła swoich roszczeń z umowy i całe postępowanie prowadziła w tym zakresie, łącznie ze skutecznie złożonym żądaniem. Powódka przede wszystkim nie wykazała dowodowo, aby pozwana korzystała z własności powodowej Spółki bez zgody członka zarządu tej Spółki. Odwrotnie wszelkie dowody wskazały, że z samochodu marki M. (...) korzystał S. K., a za jego przyzwoleniem sporadycznie jego żona, pozwana w niniejszej sprawie, co było praktykowane w powodowej Spółce.

Sąd Okręgowy pragnie w tym miejscu zauważyć, że zbieg roszczeń z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia z roszczeniami z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania jest wyłączony (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2013r., III CSK 229/12, Legalis nr 736787 i z dnia 7 maja 2009 r., IV CSK 523/08, Biul.SN 2009/10/14).

Na końcu wskazać należy, że - stosownie do § 9 umowy najmu M. (...) - czynsz miał być płacony w terminie wskazanym w fakturze VAT wystawionej przez wynajmującego (k. 16).

Tymczasem skarżąca nie wykazała, aby pozwanej po czerwcu 2016r. zostały doręczone takie faktury.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 kpc.

Sąd II instancji nie orzekł o kosztach procesu, ze względu na wadliwe zgłoszenie (sformułowanie) przez zawodowego pełnomocnika strony pozwanej wniosku w tym zakresie.

Zgodnie z przepisem art. 109 § 1 kpc, roszczenie o zwrot kosztów wygasa, jeśli strona najpóźniej przed zamknięciem rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie orzeczenia nie złoży sądowi spisu kosztów albo nie zgłosi wniosku o przyznanie kosztów według norm przepisanych. Jednakże o kosztach należnych stronie działającej bez adwokata, radcy prawnego lub rzecznika patentowego sąd orzeka z urzędu.

Powyższy przepis powinien być rozumiany w ten sposób, że jeżeli strona reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika nie zgłosiła żądania zasądzenia kosztów procesu według spisu kosztów bądź według norm przepisanych, to takie roszczenie nie może zostać uwzględnione. Brak żądania strony uniemożliwia rozstrzygnięcie o kosztach procesu według reguł określonych w art. 109 kpc (tak M. Manowska, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Art. 1-505(38), Lex).

Tymczasem zawodowy pełnomocnik pozwanej na rozprawie apelacyjnej wskazał jedynie, że „wnosi o zasądzenie kosztów” (k. 280).

Taki wniosek nie odpowiada warunkom określonym w art. 109 kpc, dlatego nie mógł zostać uwzględniony przez Sąd Odwoławczy.

Krystyna Skiepmo Mirosław Wiczorkiewicz Bożena Charukiewicz